

KEMLIB

Lánczos Zoltán (1914.02.26. Gyalár - 1985.05.04. Budapest)
hagyatéka a megyei könyvtárban és a világhálón*

Lánczos Zoltánnak a Megyei Könyvtár helyismereti gyűjteményében összegyűjtött Komárom-Esztergom megyei vonatkozású helytörténeti műveinek kéziratok között különleges helyet foglalnak el. Mindenekelőtt azért, mert a szó szellemi és fizikai értelmében egyaránt különleges életutat magáénak tudó szerzőtől származnak.

Lánczos Zoltán a régi értelmiség képviselője, 1945 után, mint „osztályellenség” került 1951-ben a tatabányai rab�ányába. Fizikai munkásként kényszerbél, „közérdek munkásként” vette ki részét a helyi bányászatból, a fiatal város építéséből. 1957-67 között vágásként dolgozott ugyanitt. Értelmiségiként kapcsolatot tartott a könyvtárral azután is, hogy 1967-ben Budapestre költözött. Az itt tartózkodása idejében mindössze két kéziratot írt. Az *Adatok Komárom megye történetéhez* (1965) és az *Egy tatai keramikus család sikerei és tragédiája* (1965) című munkái már elrejelzik a '70-es és '80-as évek kutatásait. Budapesten is kutatta a megye történetét, néprajzát. Különösen a '70-es évek második felétől ajándékozott kéziratok munkáiból könyvtárunknak, - ez a kapcsolat haláláig megmaradt. 1-2 évente küldte ajándékait a Práter utcai lakásból egykori lakó- és munkahelyére.

Érdeklődése több területre terjedt ki. Nagyobb műveik: *Komárom vármegye a 18-19. században, Közhivatalok és tisztségek Komárom és Esztergom megyékben a XI-XX. században* ma is értékes adatokkal szolgálnak helytörténeti kutatóknak. Meg kell említenünk szerepét a '70-es évek második felétől megyénkben is zajló, mára már szinte legendássá vált 'földrajzi névjegyzék' írásában, melynek gyümölcse Lánczos tollából a *Komárom és Esztergom megyék helynevei a XII. századtól napjainkig* (1977) című munkája. Írt módszertani művet. *Hogyan fogjunk a helytörténet-kutatáshoz?* címmel, amelyet haszonnal forgathattak az akkoriban fellendülő honismereti mozgalomban résztvevők. (1977)

*A fotóra kattintva megnyitható ez a könyvtár vonatkozó oldala

Számos érdekes, kuriózum számú műve között kisebb történeti írásai közül itt csak *A sörfés és múltja Esztergomban és Komáromban* (1982) és a *Komárom megye és a dohány* (1983) című kéziratát említem meg. Életrajzi ihletésű lehetett *Szénporos arccal* (1977) című írása.

Szintén életrajzi, de nem megyénkhez kapcsolódó vonatkozása van két munkájának, amelyeket budapesti gyűjtemények engedélyével közlünk: *Egy szerzetesnővendék naplójából, A gellérthegyi szikla templom*.

Tatabányán, talán a szervezetlen fejlődés okán mindig is fontosnak tartották, tartottuk a helyhez kötődést, megyénk múltjának ápolását, a rá vonatkozó információk gyűjtését, közkinccsé tételét, amelyben Lánczos Zoltán értékes munkásságot fejtett ki. Műveinek közzétételét, értékes és érdekes gondolatait családja, Salamon Zsigmondné Lánczos Anikó és Salamon Gábor jóvoltából, szíves közreműködésével és engedélyével most a világhálón is megosztjuk, reményeink szerint nemcsak helytörténeti kutatókkal, de szélesebb érdeklődőkkel is. Köszönet érte minden ebben segítőnek, családnak és munkatársaknak egyaránt.

Dr. Horváth Géza (JAMK Tatabánya)